

Фрицький Володимир Іванович

аспірант кафедри обліку і оподаткування

Західноукраїнського національного університету

Frytskyi Volodymyr

Postgraduate Student of the Department of Accounting and Taxation

Western Ukrainian National University

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

АНАЛІЗУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ

ГОСПОДАРЮВАННЯ

METHODOLOGICAL ASPECTS AND INFORMATION SUPPORT FOR

THE ANALYSIS OF ECONOMIC SECURITY OF ECONOMIC

ENTITIES

***Анотація.** Вступ. В умовах економічної нестабільності та зростання загроз зовнішнього і внутрішнього характеру, проблема забезпечення економічної безпеки суб'єктів господарювання в Україні набуває особливої актуальності. Сучасні реалії – військовий конфлікт, трансформація фінансових ринків, посилення ризиків неплатоспроможності – обумовлюють необхідність своєчасного й ефективного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств із метою ідентифікації потенційних загроз та прийняття управлінських рішень щодо їх мінімізації.*

Метою дослідження є обґрунтування нормативно-правової бази в сфері аналізу фінансового стану підприємства та узагальнення існуючих методичних підходів до оцінки економічної безпеки підприємств та обґрунтування напрямів їх адаптації для більш ефективного управління

ризиками і прийняття інвестиційних рішень у сучасних економічних умовах.

Матеріали і методи. Теоретичну та методологічну основу дослідження становили статистичні та наукові джерела, а саме роботи вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячені питанням методичного та інформаційного забезпечення управління економічною безпекою підприємства, її значення в системі обліково-аналітичної підтримки для прийняття ефективних управлінських рішень. У роботі застосовано системний і комплексний підходи до дослідження економічної безпеки підприємств. Використано такі методи: контент-аналіз сучасних наукових публікацій та рекомендацій, порівняльний аналіз нормативно-правових актів; метод узагальнення — в процесі систематизації наукових підходів в сфері аналізу фінансового стану як інструменту визначення економічної безпеки, а також метод структурної логіки — для побудови логічної схеми узагальненої методики на базі аналізу фінансового стану із зазначенням її недоліків і переваг, що забезпечують комплексний підхід щодо оцінки економічної безпеки з метою надання відповідних рекомендацій для управління економічних ризиків та загроз підприємства.

Результати. Розглянуто необхідність проведення оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання у період воєнного стану та у післявоєнний час в Україні. Обґрунтовано діючі методичні підходи щодо аналізу та оцінки економічної безпеки підприємств. Також узагальнено та дано характеристику нормативно-правовій базі щодо методики аналізу діяльності бізнес-структур та виявлення економічних ризиків та загроз з метою створення комплексного методичного підходу.

Перспективи. Подальші дослідження мають бути спрямовані на формування універсального алгоритму або системи показників оцінки економічної безпеки, адаптованої до умов воєнного та післявоєнного періодів з урахуванням галузевої специфіки суб'єктів господарювання.

Перспективним напрямом є створення програмного забезпечення для оперативного аналізу фінансових, операційних та зовнішніх загроз, що дозволяє приймати рішення в реальному часі.

Ключові слова: *методика і організація аналізу, управління фінансово-економічною безпекою, ведення бізнесу в умовах війни, аналіз безпеки інвестицій, аналіз банкрутства, оцінка економічних ризиків, оцінка економічних загроз.*

Summary. *Introduction. In conditions of economic instability and the growth of external and internal threats, the problem of ensuring the economic security of business entities in Ukraine is becoming particularly urgent. Modern realities – military conflict, transformation of financial markets, increased insolvency risks - necessitate timely and effective analysis of the financial and economic activities of enterprises in order to identify potential threats and make management decisions to minimize them.*

The purpose of the study is to substantiate the regulatory framework in the field of analyzing the financial condition of an enterprise and to generalize existing methodological approaches to assessing the economic security of enterprises and to substantiate the directions of their adaptation for more effective risk management and investment decision-making in modern economic conditions.

Materials and methods. The theoretical and methodological basis of the study was statistical and scientific sources, namely the works of domestic and foreign scientists devoted to the issues of methodological and information support for managing the economic security of an enterprise, its importance in the system of accounting and analytical support for making effective management decisions. The work uses a systematic and comprehensive approach to studying the economic security of enterprises. The following methods were used: content analysis of modern scientific publications and

recommendations, comparative analysis of regulatory legal acts; generalization method – in the process of systematizing scientific approaches in the field of financial condition analysis as a tool for determining economic security, as well as the structural logic method – to build a logical scheme of a generalized methodology based on financial condition analysis with an indication of its shortcomings and advantages, which provide a comprehensive approach to assessing economic security in order to provide appropriate recommendations for managing economic risks and threats to the enterprise.

Results. The need to assess the economic security of business entities during martial law and in the post-war period in Ukraine is considered. The current methodological approaches to the analysis and assessment of the economic security of enterprises are substantiated. The regulatory framework for the methodology for analyzing the activities of business structures and identifying economic risks and threats is also summarized and characterized in order to create a comprehensive methodological approach.

Prospects. Further research should be aimed at developing a universal algorithm or system of indicators for assessing economic security, adapted to the conditions of the war and post-war periods, taking into account the industry specifics of business entities. A promising direction is the creation of software for the operational analysis of financial, operational and external threats, which allows for real-time decision-making.

Key words: *methodology and organization of analysis, financial and economic security management, doing business in wartime, investment security analysis, bankruptcy analysis, economic risk assessment, economic threat assessment.*

Постановка проблеми. Умови воєнного стану та післявоєнної відбудови в Україні створюють складне середовище функціонування для суб'єктів господарювання, яке супроводжується зростанням фінансових,

інституційних та ринкових ризиків. За таких умов забезпечення економічної безпеки підприємств набуває пріоритетного значення як на рівні окремих господарських одиниць, так і для національної економіки загалом. Попри наявність окремих методичних підходів до оцінки економічної безпеки, сучасна система управління ризиками бізнес-структур не враховує повною мірою специфіку зовнішніх загроз, викликаних збройною агресією, руйнуванням інфраструктури, мобілізаційним навантаженням, девальваційними очікуваннями, блокуванням логістичних ланцюгів тощо.

Недостатньо дослідженими залишаються питання адаптації існуючих методик аналізу фінансово-господарського стану як інструменту оцінки економічної безпеки до сучасних умов, розроблення інтегрованого підходу до аналізу ризиків, а також практичного інструментарію для своєчасного виявлення та реагування на економічні загрози. Це зумовлює необхідність систематизації наявних методичних розробок і нормативно-правових засад аналізу діяльності бізнесу з метою розроблення комплексного підходу до оцінювання рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання в умовах воєнного та післявоєнного періодів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні роки стан економіки суб'єктів господарювання значно погіршився за рахунок несприятливих політичних та економічних умов, які пов'язані з воєнним станом в країні у зв'язку з російською збройною агресією, що призвело до обмеження доступу до ресурсів та окупованих територій. Статистичні спостереження показують, що «понад 8000 підприємств змінили місце розташування після початку російської агресії» [1]. До того ж, чинна військова мобілізація в збройні сили України в багатьох секторах економіки спричиняє нестачу робочої сили. До того ж дослідження вказують на те, що «6,58 мільйона людей покинули країну з початку війни – це еквівалент 15% населення 2021 року,... а ще 3,4 мільйона стали

внутрішньо переміщеними особами» [1]. Зазначені явища призвели до ряду негативних змін в економіці країни. Як видно з рис. 1, з початком війни у 2022 році ВВП зазнав критичного падіння в порівнянні з обсягом ВВП за 2021 р. – 5 450,8 млрд. грн в поточних цінах. Проте вже у 2023 спостерігається помірне відновлення ВВП та позитивне зростання до рівня 6537,8 млрд.грн. або на 5,3%, в порівнянні з попереднім роком. Стосовно 2024 року, то «реальний ВВП у 2024р. порівняно із 2023 р. збільшився на 2,9 %. Номінальний ВВП становив 7658,7 млрд.грн» [2]. Також за даними НБУ та проведених досліджень прогнозується, що «зростання сповільниться до 2,5% у 2025 році та 2,0% у 2026 році» [3].

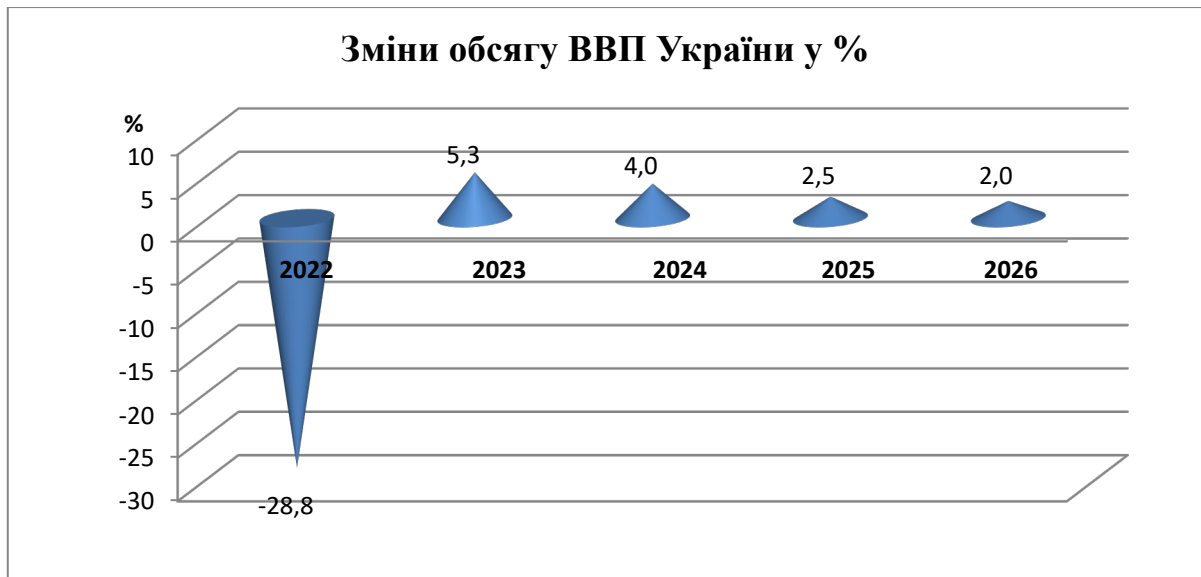

Рис. 1. Зміни обсягу ВВП України у % за період 2022-2024 рр. та прогнозні дані ВВП на 2025-2026 рр.

Джерело: складено автором на основі [3]

За декілька років війни політики та регулятори зробили низку економічних заходів задля забезпечення фінансової стійкості та економічної стабільності суб'єктів господарювання. З початку воєнного стану враховано важкі економічні умови та економічні загрози та прийняті зміни задля створення лояльної системи оподаткування, яка полягала в прийнятті ряду спрощення податкових процедур в сфері оподаткування

діяльності підприємств та домогосподарств, скорочення перевірок та зняття певних штрафних санкцій щодо несплати податків. Водночас національна економічна безпека України залежить від підвищення прозорості фінансово-економічної системи суб'єктів господарювання, які дозволяють бути більш відкритими та підзвітними перед партнерами, кредиторами та інвесторами як внутрішніми, так і зовнішніми. Вітчизняним підприємствам необхідно вже зараз і у період відновлення стимулювати стійке економічне зростання та мобілізувати капітал вітчизняних приватних інвесторів всередині країни, а також залучати зовнішні прямі інвестиції. За таких умов аналіз фінансово-економічної безпеки має бути важливим етапом управління діяльністю суб'єктів господарювання, щоб на законодавчих правових нормах і за єдиним методологічним підходом дати комплексну оцінку фінансового стану та економічним ризикам та загрозам суб'єктів бізнесу.

Метою даного дослідження є обґрунтування нормативно-правової бази в сфері аналізу фінансового стану підприємства та узагальнення існуючих методичних підходів до оцінки економічної безпеки підприємств та обґрунтування напрямів їх адаптації для більш ефективного управління ризиками і прийняття інвестиційних рішень у сучасних економічних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із дієвих інструментів такої діагностики є нормативно-методичне забезпечення, зокрема Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, а також Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. Ці документи не лише забезпечують єдиний підхід до аналізу фінансового стану, але й виступають методичною основою для оцінки економічної безпеки в процесі інвестування, оскільки

дозволяють ідентифікувати ризики, що загрожують платоспроможності та стабільності бізнесу.

Варто відзначити, що «Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства» [4] є нормативно-правовою базою щодо аналізу фінансового стану як інструмента економічної безпеки в приватному секторі економіки. Ці рекомендації дають змогу оцінити всі ймовірні економічні ризики і загрози, що мають негативний вплив на платоспроможність, фінансовий стан та результати діяльності суб'єктів господарювання. При цьому основною метою даного документа є: «визначення однозначних підходів під час аналізу фінансово-господарського стану підприємств на предмет виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства; своєчасного виявлення формування незадовільної структури балансу для вжиття заходів щодо запобігання банкрутству підприємств, а також виявлення резервів підвищення ефективності виробництва та відновлення платоспроможності підприємств шляхом їх санації» [4].

Детальний аналіз вищезазначеного документа вказує на те, що чинні Методичні рекомендації № 14 є удосконаленою та розширеною новою версією в сфері оцінки майнового стану та діяльності підприємств, порівняно з попереднім варіантом – Методичні рекомендації № 10 від 17.02.2001 (втратили чинність). Нова редакція рекомендацій містить більш розширену методику аналізу фінансового стану та групування коефіцієнтів за різними критеріями. Так, в процесі визначення ознак неплатоспроможності підприємств, окремими розділами виділено: «аналіз необоротних активів; аналіз оборотних активів; аналіз власних оборотних засобів; аналіз структури грошових потоків підприємства; поглиблений аналіз дебіторської заборгованості (аналіз структури, тенденцій та

аналітичних показників); аналіз кредиторської заборгованості; аналіз прибутковості підприємства; аналіз витрат на виробництво; аналіз використання трудових ресурсів; аналіз інвестицій та інновацій» [4]. Крім того, в Додатку 2 рекомендацій наведено систему показників для оцінки фінансово-господарського стану, а саме: «показники оцінки стану основних засобів, показники оцінки ліквідності, показники оцінки фінансової стійкості, оцінка рентабельності» [4].

У «Положенні про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» [5] оцінка поточного фінансового стану підприємства здійснюється «на останню звітну дату з урахуванням динаміки його змін, які склалися за результатами господарської діяльності підприємства за два останні роки; визначення факторів, що вплинули на ці зміни, та прогнозування майбутнього фінансового стану підприємства» [5]. За результатами проведеного фінансового аналізу надають рекомендації щодо його реструктуризації або доцільності приватизації суб'єкта господарювання або вибору певного способу приватизації. У даному документі методика аналізу фінансово-господарського стану включає: «оцінку майнового стану підприємства та динаміка його зміни; аналіз фінансових результатів діяльності підприємства; аналіз ліквідності; аналіз ділової активності; аналіз платоспроможності (фінансової стійкості); аналіз рентабельності» [5].

На нашу думку, зазначені нормативні документи також можуть бути методичною основою для аналізу економічної безпеки в сфері інвестування, оскільки мають можливість визначати ймовірні економічні загрози та інвестиційні ризики в процесі обґрунтування інвестиційних рішень задля визначення найбільш інвестиційно привабливого варіанту інвестиційних проєктів.

Таким чином, безпековий рівень фінансово-господарської діяльності підприємства регулюють ряд нормативних актів, які мають спільні та

відмінні характеристики, але за їх методичними підходами в процесі аналізу фінансового стану можна виокремити такі основні напрями оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання:

- 1) оцінка майнового стану підприємства та динаміка його зміни;
- 2) аналіз ліквідності;
- 3) оцінка фінансової стійкості та ділової активності;
- 4) аналіз результатів діяльності підприємства та його рентабельності.

Разом із тим, слід зазначити, що існуючі підходи до аналізу економічної безпеки зосереджуються переважно на оцінці окремих фінансових показників, не завжди враховуючи системний взаємозв'язок між ними та специфіку інтересів зацікавлених сторін – власників, управлінців, кредиторів, інвесторів. Це знижує ефективність оцінювання та прийняття стратегічних рішень. Тому важливо не лише поглиблювати наявну методику, а й формувати узагальнену систему інтегрованих показників економічної безпеки підприємства.

Погоджуємось з Н. Жук, що «методика аналізу фінансового стану підприємства в контексті фінансової безпеки визначається метою, чинниками (час, необхідна глибина аналізу, інформаційне, методичне, кадрове, технічне забезпечення)» [6]. Базою для проведення аналізу економічної безпеки є достовірність та правдивість обліково-аналітичної інформації, а основним чинником, на наш погляд, є інформаційна потреба управлінського персоналу та інвесторів в процесі контролю за поточним та прогнозованим фінансовим станом підприємства з метою уникнення економічних ризиків та загроз.

Зауважимо, що більшість авторів при оцінці фінансового стану базуються на загальноприйнятій методиці, яка описана у нормативних документах. Так, Н. Жук до методів аналізу фінансового стану як домінантного індикатора фінансової безпеки підприємств відносить: горизонтальний і вертикальний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів, а

також «інтегральні методи фінансового аналізу: визначення імовірності банкрутства підприємства, SWOT-аналіз, PEST-аналіз» [6].

Автори Т. Ф. Рябоволик, І. О. Андрощук, Н. С. Пітел групували показники стану фінансової безпеки підприємства у такі групи: «показники платоспроможності, показники фінансової стійкості, показники ділової активності, показники рентабельності» [7].

Основною відмінністю в комплексній оцінці фінансово-господарського стану є кількість коефіцієнтів за кожним напрямом, різні підходи щодо аналітичного забезпечення та обґрунтування критичних значень наведених показників. Разом з тим, функціонування підприємств в умовах воєнного стану вносить певні корективи щодо оцінки економічної безпеки на базі загальноприйнятої методики аналізу фінансового стану в частині перегляду критичних значень.

На рис. 2 зображено основні переваги та недоліки запропонованої методики аналізу економічної безпеки підприємства.

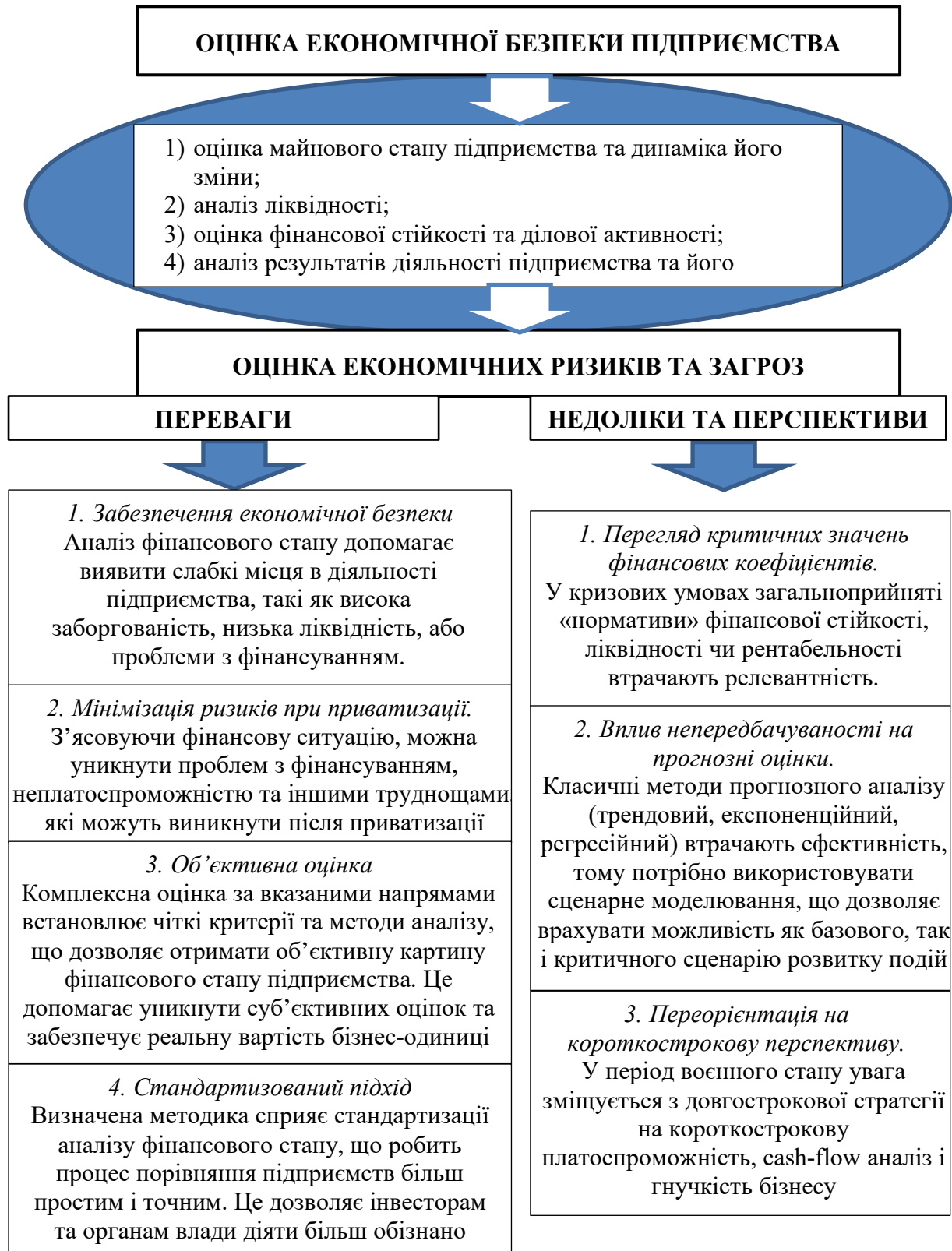

Рис. 2. Переваги аналізу фінансового стану для оцінки економічної безпеки суб'єктів господарювання

Джерело: розробка автора

Як зазначають Ю. Костенко, О. Короленко, М. Гузь: «Відповідно до забезпечення концептуальних умов роботи суб'єктів підприємництва, необхідно налаштовувати фінансову систему, щоб вона могла підтримувати життєздатність бізнесу. Для цього необхідно сформувати принципово нові підходи до побудови політики ліквідності, фінансової незалежності, оборотності та рентабельності» [8]. Автори стверджують, що показники ліквідності в процесі визначення фінансової стійкості мають мати вище критичне (нормативне) значення в умовах війни, ніж у період звичайної (передбачуваної) діяльності, також при визначенні критичного значення показників оборотності, нормальним станом є не лише позитивне зростання показників в динаміці, а допускається не суттєве зменшення показників, а щодо оцінки рентабельності – в умовах воєнного тану допускається нульове значення.

Такої ж позиції дотримуються З. С. Варналій та С. М. Бондаренко, які наводять такі ж самі критерії показників фінансової стабільності суб'єктів підприємництва в умовах воєнного стану [9].

Отже, в умовах воєнного стану загальноприйняті підходи до аналізу фінансового стану підприємств, викладені у рекомендованих методиках, зазнають істотних трансформацій. Це пов'язано з низкою об'єктивних обставин, які змінюють характер фінансової діяльності підприємств, рівень ризиків та динаміку операційних процесів. Виходячи з цього, необхідно створити систему показників оптимальних показників, які б відповідали конкретній оцінці фінансової безпеки та поточного фінансового стану підприємства. Також варто врахувати чинники впливу на показники, оскільки вони є взаємопов'язані та взаємообумовлені.

Висновки. Запропонована методика аналізу економічної безпеки фінансового стану та результатів діяльності за напрямками, означеними в Методичних рекомендаціях № 14 [4] та Положенні № 49/121 [5], дасть змогу забезпечити безпековий рівень підприємства та мінімізувати

економічні ризики та ймовірні загрози. Такий підхід забезпечує стандартизований та систематизований підхід до аналізу фінансового стану та визначення рівня економічної безпеки суб'єктів господарювання, що сприяє об'єктивній оцінці та виявленню потенційних ризиків. Це, у свою чергу, допомагає уникнути проблем у прогностичному майбутньому та забезпечити стабільність підприємства за рахунок вчасно прийнятих управлінських рішень. Визначено, що воєнний стан трансформує зміст, інструментарій та інтерпретацію результатів фінансового аналізу. Визначено недоліки та запропоновано шляхи удосконалення методики фінансового аналізу з урахуванням специфіки ризиків та макроекономічної нестабільності, аби забезпечити адекватну оцінку економічної безпеки підприємства. Обґрунтовано певні рекомендації щодо адаптації методики до сучасних умов ведення діяльності, а саме: 1. Необхідно переглянути нормативи оцінки фінансових коефіцієнтів з урахуванням галузевих, регіональних та воєнних ризиків. 2. Запровадити індикатори ризику, що оцінюють вплив безпекової ситуації на активи, ланцюги постачання, логістику. 3. Враховувати державну підтримку, гранти, відтермінування зобов'язань при оцінці фінансової звітності, особливо у воєнний час та у період післявоєнного відновлення. 4. Підсилити роль інтегральних оцінок (Z-модель Е. Альтмана, модель Ліса), адаптованих до кризового контексту.

Література

1. OECD (2025), Mapping Ukraine's Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>.
2. Здійснено оцінку ВВП за 2024 рік : Держстат України. (2025, 31 березня). URL: <https://stat.gov.ua/uk/news/zdiysneno-otsinku-vvp-za-2024-rik> (дата звернення: 30.05.2025).

3. Ukraine: Demand, output and prices. OECD (2024), Economic Outlook. Issue 2. December, 2024. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2024-issue-2_839ef1cf-en/ukraine_f33c279e-en.html (дата звернення: 30.05.2025).

4. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text> (дата звернення: 30.05.2025).

5. Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації : Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text> (дата звернення: 30.05.2025).

6. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінантний індикатор фінансової безпеки підприємств. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 4. С. 97–112. <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.04.097>.

7. Рябоволик Т. Ф., Андросчук І. О., Пітел Н. С. Показники аналізу та оцінки фінансової складової економічної безпеки підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.9.24>.

8. Костенко Ю., Короленко О., Гузь М. Аналіз фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>.

9. Варналій З., Бондаренко С. Фінансова безпека підприємств України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Економічний вісник університету*. 2023. № 56. С. 106-113 URL: <https://ue-bulletin.com.ua/uk/article/download/finansova-bezpeka-pidpriyemstv-ukrayini-v-umovakh-viyni-ta-povoyennogo-vidnovlennya> (дата звернення: 30.05.2025).

10. Хоменко І., Горобінська І., Горобінський А. Методичні підходи до досліджень оцінки фінансової безпеки підприємства та її маркетингове забезпечення. *Розвиток міста*. 2024. № 3 (03). С. 102-110. <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.3-14>.

References

1. OECD (2025), Mapping Ukraine's Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>.

2. GDP estimate for 2024: State Statistics Service of Ukraine. (2025, March 31). URL: <https://stat.gov.ua/uk/news/zdiysneno-otsinku-vvp-za-2024-rik>

3. Ukraine: Demand, output and prices. OECD (2024), Economic Outlook. Issue 2. December, 2024. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-outlook-volume-2024-issue-2_839ef1cf-en/ukraine_f33c279e-en.html

4. Methodological recommendations for identifying signs of insolvency of an enterprise and signs of actions to conceal bankruptcy, fictitious bankruptcy or bring about bankruptcy: Order of the Ministry of Economy of Ukraine dated January 19, 2006 No. 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06#Text>.

5. Regulations on the procedure for analyzing the financial condition of enterprises subject to privatization: Order of the Ministry of Finance of Ukraine and the State Property Fund of Ukraine dated January 26, 2001 No. 49/121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>.

6. Zhuk, N. (2022). Analysis of the financial condition as the dominant indicator of the financial security of enterprises. *Herald of Economics*. Vol. 4, pp. 97–112. <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.04.097>.

7. Riabovolyk, T., Androschuk, I., & Pitel, N. Indicators of the analysis and assessment of the financial component of economic security of enterprises. *Effective Economy*. 2022. Vol. 9. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2022.9.24>.

8. Kostenko, Y., Korolenko, O., & Huz, M. (2022). Financial stability analysis of the enterprise under martial law. *Economy and society*. Vol. 43. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-77>.

9. Varnalii, Z., & Bondarenko, S. (2023). Financial security of Ukrainian enterprises during the war and post-war period. *University Economic Bulletin*. Vol. 56, pp. 106-113. URL: <https://ue-bulletin.com.ua/uk/article/download/finansova-bezpeka-pidpriyemstv-ukrayini-v-umovakh-viyni-ta-povoyennogo-vidnovlennya>.

10. Khomenko, I., Gorobinska, I., & Gorobinska, A. (2024). Methodically approach to complete assessment of financial security of enterprise and marketing security. *Development of the city*. Vol. 3 (03), pp. 102–110. <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.3-14>.